

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne: **V. N.**, bývajúca v B., zastúpená Advokátskou kanceláriou FUTEJ & partners s.r.o., Radlinského č. 2, Bratislava, proti žalovanej : **Slovenská republika**, zastúpená Národnou bankou Slovenska, Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, **o zaplatenie 1 813,99 € s prisl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 10 C 181/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2014 sp.zn. 6 Co 446/2014, 6 Co 447/2014, 6 Co 448/2014

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 14. apríla 2014 č.k. 10 C 181/2011-541 návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v právnej veci sp.zn. 10 C 181/2011 zamietol. Zamietol taktiež návrh žalobkyne vo veci samej. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Mal za to, že verejná ponuka majetkových hodnôt nie je regulovaná Smernicou EÚ 2003/71/ES-smernicou o prospekte, ktorá sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie, a o zmene a doplnení Smernice 2001/34/ES na znenie ktorej sa žalobca odvoláva v návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Alternatívne investičné možnosti, medzi ktoré je možné zahrnúť aj činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt, začala v rámci EÚ regulovať až smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ zo dňa 8.6.2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení Smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a Nariadením ES č. 1060/2009, EÚ č. 1095/2010. Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o položených otázkach nie je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej z dôvodu uvedeného

vyššie ako aj na základe zhodnotenia dokazovania vo veci samej a z tohto dôvodu sa teda neobrátil na Súdny dvor Európskej únie.

Vznik škody titulom nesprávneho úradného postupu posudzoval v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa v konaní bola povinná preukázať súdu všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti žalovanej za vznik škody, ktorá mala žalobkyni vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom NBS pri výkone dohľadu nad družstvom, ktorého bola žalobkyňa členkou, ktoré musia byť splnené kumulatívne bez ohľadu na zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť štátu. Ak nie je splnená čo len jedna z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za vznik škody, nie je možné nárok na náhradu škody priznať. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by NBS vo vzťahu k družstvu nesprávne úradne postupovala. Práve naopak, v konaní bolo preukázané, že NBS až od účinnosti zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch od 1. júna 2010 bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt – družstvo dodržiava schválený prospekt investície. NBS nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, nakoľko by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v rozpore s ustanoveniami zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska, so zákonom č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj zákonom č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Návrh žalobkyne bol zamietnutý predovšetkým preto, že nepreukázala jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup NBS, preto sa už v konaní ani nezaoberal správnosťou vyčíslenej výšky škody.

Poukázal aj na skutočnosť, že činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt je zákonom o cenných papieroch regulovaná len čiastočne v ustanovení § 126 až § 130 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Alternatívne investičné možnosti začala v rámci Európskej únie regulovať až Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ z 8. júna 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení Smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a Nariadení ES č. 1060/2009 a EÚ č. 1095/2010, ktorú podľa jej čl. 66 ods. 1 majú členské štáty Európskej únie vrátane Slovenskej republiky prevziať do svojich právnych poriadkov do 22. júla 2013. Prevzatie smernice sa má vykonávať na základe vládneho návrhu novely zákona č. 203/2011 Z.z. o kolektívnom investovaní

v znení neskorších predpisov a zákona č. 566/2001 o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Návrh žalobkyne bol zamietnutý aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak nemôže poškodený dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý mu je povinný plniť. Žalobkyňa si svoj nárok na náhradu škody uplatnila v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 3 K 95/2010 voči úpadcovi – družstvu, ktorého bola členkou, čo znamená, že v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyožiteľnosti pohľadávky poškodenej – žalobkyne ako predpokladu vzniku škody spôsobenej štátom odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok žalobkyne, na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený. Pohľadávka žalobkyne bola síce správcom konkurznej podstaty popretá (čo však neznamená, že počas incidenčného konania pohľadávku žalobkyne neuzná), žalobkyňa si uplatnila pohľadávku na tunajšom súde incidenčnou žalobou. Súd doposiaľ o incidenčnej žalobe žalobkyne nerozhodol a konkurz nie je ukončený, preto nie je možné ustáliť výšku škody, ktorá žalobkyni vznikla a návrhy na začatie konania o zaplatenie škody je možné považovať za predčasne podané.

Návrh žalobkyne zamietol aj z dôvodu, že ako bývala členka družstva, ktorá sa stala v dôsledku nevyplatených finančných prostriedkov družstvom veriteľom družstva si svoje nároky na náhradu škody môže uplatniť v zmysle ustanovenia § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka za splnenia podmienok vzniku škody voči členom predstavenstva družstva alebo členom kontrolnej komisie družstva podľa ustanovenia § 244 Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník v § 251 ods. 2, § 243a ods. 4 a § 244 ods. 8 explicitne zakotvuje, že každý člen družstva je oprávnený v mene družstva podať žalobu o náhradu škody proti členovi predstavenstva z titulu jeho zodpovednosti voči družstvu za ním spôsobenú škodu, ďalej zakotvuje, že každý veriteľ družstva môže vo svojom mene a na vlastný účet uplatniť nároky družstva na náhradu škody proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie, ak veriteľ družstva nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku družstva, ale taktiež zakotvuje, že ak je na majetok družstva vyhlásený konkurz, nároky veriteľov družstva proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie družstva môže uplatňovať správca konkurznej podstaty družstva voči členom predstavenstva družstva, ktorí ak porušili svoje povinnosti pri výkone svojej funkcie, sú zodpovední spoločne a nerozdielne za škodu, ktorú tým družstvu spôsobili.

Žalobkyňa poukazovala na to, že jej vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu zo strany NBS nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi. Samotná žalobkyňa pritom poukazovala na to, že družstvo poskytovalo finančné prostriedky potom, ako ich získalo od žalobkyne obchodníkovi s cennými papiermi na základe zmluvy o riadení portfólia. Medzi družstvom a obchodníkom s cennými papiermi tak vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy povinní plniť si z uzavretej zmluvy. Ak družstvo zistilo, že obchodník s cennými papiermi si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok. Len v prípade, ak by sa družstvo svojej pohľadávky nedomohlo voči obchodníkovi s cennými papiermi titulom nároku vyplývajúceho zo zmluvy, bolo by možné (teoreticky) dospieť k záveru, že družstvu vznikla škoda v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcim v zanedbaní dohľadu na obchodníkom s cennými papiermi. V priamej príčinnej súvislosti s prípadným preukázaným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom – obchodníkom s cennými papiermi mohla vzniknúť škoda len na strane družstva, čo je však subjekt odlišný od žalobkyne. Z hore uvedených dôvodov je prípadný nesprávny úradný postup NBS vyplývajúci z dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi v danom prípade právne irelevantný, pretože na strane žalobkyne nedošlo k vzniku škody v priamej príčinnej súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcim v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi, preto sa súd takýmto prípadným nesprávnym úradným postupom ani nezaoberal.

Žalovaná podľa názoru súdu v konaní preukázala, že NBS dohľad nad dohliadaným subjektom – družstvom zanedbala. Priklonil sa teda k názoru žalovanej, že družstvo bolo dohliadaným subjektom len v obmedzenom rozsahu (dohľad nad plnením povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt) v súlade s ustanoveniami § 125 až § 128 zákona o cenných papieroch. V súlade s uvedenými ustanoveniami Úrad pre finančný trh schválil družstvu prospekt investície, pričom posudzoval len jeho úplnosť (§ 127 ods. 4 v spojení s § 125 ods. 7 ZoCP), posudzoval, či obsahuje všetky údaje a vzájomný súlad predložených údajov a ich zrozumiteľnosť. Za pravdivosť údajov v prospekte investície zodpovedali príslušné orgány družstva. Žalovaná tiež preukázala, že nebolo v právomoci NBS schvaľovať zmluvu o riadení (alebo správe) portfólia. Prospekt investície mal podľa zákona obsahovať len zoznam zmlúv, ktoré zabezpečujú odbyt výrobkov žalobkyne verejnej ponuky majetkových hodnôt, alebo realizáciu služieb, ktoré poskytuje (podstatná náležitosť podľa

§ 128 ods. 1 písm.a/ bodu 10 ZoCP). NBS nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva, pretože v takom prípade by došlo k prekročeniu jej kompetencií. NBS až od 1. júna 2010 bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt dodržiava schválený prospekt investície.

Na záver dodal, že štát nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má družstvo autonómne postavenie. Vnútorne vzťahy družstva sa spravovali v danom čase Stanovami družstva, ustanoveniami Obchodného zákonníka. Žalobkyňa ako člen družstva (t.j. podnikateľského subjektu) neinvestovala predmetné peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemala žiaden vplyv, ale práve naopak, členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva v jeho orgánoch v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a Stanov PDSI. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že počas členstva v družstve realizovala svoje oprávnenia vyplývajúce jej z členstva tak, že by aktívne zasiahla do činnosti družstva za účelom odvrátenia hrozacej škody pri zistení nedostatkov činnosti štatutárnych zástupcov družstva.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvého stupňa ako aj uzneseniam okresného súdu, rozsudkom z 22. septembra 2014 č.k. 6 Co 446/2014-575, 6 Co 447/2014, 6 Co 448/2014 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Taktiež potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z 3. júna 2014 č k. 10 C 181/2011-557 a z 3. júna 2014 č.k. 10 C 181/2011-559. Vyslovil, že žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebola preukázaný nesprávny úradný postup zo strany Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou družstva. Poukázal na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Mal za to, že nie je sporné, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010), teda až od 1. júna 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Teda až od 1. júna 2010 mohla NBS dohliadať, či

družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1. januára 2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h/ zákona č. 566/2001 Z.z.), pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zákon č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, teda ani družstvu žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, (napr. správcovske spoločnosti pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti družstva nemohla NBS kontrolovať. NBS nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi družstva ako sa mylne domnieva žalobkyňa. NBS mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ustanovenia § 126 až § 130 zákona č. 566/2001 Z.z. Žalobkyňa si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko, a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ustanovenie § 129 ods. 1 písm. b/ zákona č. 566/2001 Z.z. v znení platnom do 21. júla 2013; § 126 až § 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22. júla 2013). Ak si toho žalobkyňa vedomá nebola, nemožno to pričítať na ťarchu Národnej banky Slovenska v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedľuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobkyne, že o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou družstva nemala vedomosť. Z uvedeného je zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska.

V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky žalobkyne nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa, že žaloba bola podaná predčasne.

Z obsahu zápisnic z pojednávania pred prvostupňovým súdom vyplýva, že účastníci boli súdom riadne oboznámení s obsahom založených listinných dôkazov. Sami účastníci na pojednávani konanom dňa 14. apríla 2014 zhodne vyhlásili, že obsah všetkých listinných dôkazov, ktoré sú založené v spise sú im známe, pričom súd čítaním oboznámil účastníkov konania o rozsahu založených listinných dôkazov v spise. Preto neobstojí námietka žalobkyne, že na pojednávani súd nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti, ktorou bola zamietnutá žaloba o náhradu škody vecne správny a preto ho aj odvolací súd v tejto časti potvrdil.

Ohľadne uznesenia z 3. júna 2014 č.k. 10 C 181/2011-557, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie 20 € v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov uviedol, že položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. bola do Sadzobníka vložená novelou zákona č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. októbra 2012. Súčasne bol touto novelou do zákona č. 71/1992 Zb. vložený § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných od 30. septembra 2012, aj keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Konanie o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nebolo do 30. septembra 2012 uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov. Napriek tomu je žalobkyňa povinná zaplatiť poplatok za odvolanie. Totiž podľa § 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie rozumie sa tým konanie na jednom stupni. To znamená, že žalobkyňa by nebola povinná zaplatiť poplatok za odvolanie iba v prípade, ak by odvolanie podala pred 30. septembrom 2012. Odvolanie však podala dňa 23. mája 2014. Odvolacie konanie sa teda začalo za účinnosti zákona č. 71/1992 Zb. v znení zákona č. 286/2012 Z.z. Preto je žalobkyňa povinná zaplatiť poplatok za odvolanie v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 20 €. Zákomom č. 286/2012 Z.z. bolo zo zákona č. 71/1992 Zb. vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/, podľa ktorého bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov. To znamená, že toto konanie nie je od 1. októbra 2012 oslobodené od súdnych poplatkov. Z týchto dôvodov napadnuté uznesenie potvrdil.

Ohľadne uznesenia z 3. júna 2014 č.k. 10 C 181/2011-559, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní 21,66 € (1,50 € za podanie doručené súdu dňa 25. januára 2013 – 7 strán, 3,36 € za podanie doručené súdu dňa 30. januára 2013 – 56 strán, 16,80 € za podanie doručené súdu dňa 17. apríla 2013 – 280 strán) v zmysle položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov uviedol, že položka 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. bola do Sadzobníka vložená novelou zákona č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 273/2007 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2007. Zákomom č. 286/2012 Z.z. bolo zo zákona č. 71/1992 Zb. vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/, podľa ktorého bolo od poplatku oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Zároveň bol týmto zákonom do zákona č. 71/1992 Zb. vložený § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012 i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Z toho vyplýva, že toto konanie nie je od 1. októbra 2012 oslobodené od súdnych poplatkov. Posudzovaný poplatok nie je poplatok za konanie, ale za úkon súdu, ktorým je vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní. Iba ak by sa poplatok vyberal za konanie súdu, tak by sa jeho sadzba týkala konania na jednom stupni (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.). Keďže v danom prípade išlo o poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, oslobodenie od jeho platenia sa s poukazom na § 18ca vzťahuje len na úkony navrhnuté do 30. septembra 2012. V posudzovanej veci bol poplatok vyrubený za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, ktoré boli súdu prvého stupňa doručené v dňoch 25. januára 2013, 30. januára 2013 a 17. apríla 2013. Za vyhotovenie rovnopisov podaní žalobkyne teda oslobodenie od súdnych poplatkov nemožno priznať. To boli dôvody, pre ktoré odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil. Neobstojí námietka žalobkyne, že netreba dopĺňať podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Je potrebné rozlišovať medzi súdnym poplatkom za vyhotovenie rovnopisu podaní urobených elektronickými prostriedkami podpísaným zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (viď položka 20a Sadzobníka súdnych poplatkov) od úhrady vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O.s.p. Ak bolo podanie urobené elektronickým prostriedkom podpísaným zaručeným elektronickým podpisom, súd vyhotoví potrebný počet rovnopisov a ich príloh bez toho, aby žiadal náhradu vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (poznámka 1 k položke 20a Sadzobníka). Uvedené však nezbavuje povinnosti žalobkyňu

zaplatiť súdny poplatok, keďže súdny poplatok nepredstavuje náhradu vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ide o dva rozdielne, samostatné nároky).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do všetkých troch výrokov podala dovolanie žalobkyňa, ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutie prvostupňového súdu) je vecne aj právne nesprávne, a konanie (prvostupňové aj odvolacie) je postihnuté inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 11/1998). Podľa jej názoru odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní žalobkyne svojvoľne, arbitrárne a formalisticky. Nepripustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú citoval ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal, alebo ju ani nespomenul. Skutočnosť, že bez vysvetlenia opomenul pre účastníka konania priaznivú judikatúru, sama osebe významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozsudku, taktiež ide o jav, ktorý oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodnutia, a preto ju v rozhodovacej praxi krajského súdu nemožno tolerovať. Rozhodnutie odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. Rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces, a teda k odňatiu žalobkyňi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. V zmysle uvedeného má za to, že dovolanie je prípustné a dôvodné. Tým, že súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, umožnili, aby aj v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Odvolací súd, rovnako aj súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní nezohľadnili, resp. nevyhodnotili správne žalobkyňou navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu PDSI o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp.zn. 7 C 206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť žalobkyne ako veriteľa uspokojiť sa s konkurzom sp.zn. 3 K 95/2010.

Vo vzťahu k uzneseniu zo dňa 3. júna 2014 č.k. 10 C 181/2011-557, ktorým okresný súd uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie vo výške 20 € v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona

č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov uviedla, že rozhodnutie prvostupňového súdu a tiež rozhodnutie odvolacieho súdu sú vecne a aj právne nesprávne, uvedené rozhodnutia majú vady, v dôsledku čoho žalobkyni bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože žalobkyňa o. i. legitímne očakávala, že súdne konanie, ktoré iniciovala nebude spoplatnené. Poukázala na to, že konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré začalo do 30. septembra 2012 je podľa § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch oslobodené aj v odvolacom konaní. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobkyni v týchto veciach podaním odvolania po 1. októbri 2012 poplatková povinnosť z odvolania nevzniká. Má za to, že vecné oslobodenie tohto konania od poplatkovej povinnosti sa s poukazom na § 18ca v spojení s § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch vzťahuje na celé konanie, teda aj na podanie odvolania.

Vo vzťahu k uzneseniu zo dňa 3. júna 2014 č.k. 10 C 181/2011-559, ktorým okresný súd uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 21,66 € v zmysle položky 20a Sadzobníka zákona o súdnych poplatkoch uviedla, že poukazuje na vecné oslobodenie predmetného konania od poplatkovej povinnosti v zmysle § 4 ods. 1 písm. k/ v spojení s § 18ca zákona o súdnych poplatkoch účinného do 30. septembra 2012. Zdôraznila, že uvedené vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku smeruje k vecnému oslobodeniu od povinnosti platenia akýchkoľvek súdnych poplatkov uvedených v Sadzobníku zákona o súdnych poplatkoch účinného do 30. septembra 2012, teda aj poplatku uvedeného v položke 20a. Má za to, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd, keď potvrdili rozhodnutie prvostupňového súdu nepostupovali pri vyrubovaní súdneho poplatku správne, nakoľko nezohľadnili to, že konanie sa začalo 30. decembra 2011, teda v čase, keď bolo toto konanie vecne oslobodené od súdnych poplatkov a že v prípade elektronického podania účastník konania nemá povinnosť predložiť podanie s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami, teda mu nemožno ani ukladať povinnosť nahradiť štátu trovy vzniknuté v súvislosti s konverziou elektronického podania na písomné podanie v listinnej forme. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil ako aj zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne sa stotožnila s dôvodmi rozhodnutí súdov nižších stupňov, ako aj ich právnym posúdením a navrhla dovolanie žalobkyne zamietnuť, alternatívne odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd tu nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého

stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len

jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Dovolateľka existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľka v dovolaní namietala, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čo súčasne zakladá porušenie jeho práv na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru) v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, neurčitosť, nezrozumiteľnosť a nevyporiadanie sa so všetkými jej odvolacími námietkami a námietkami uvádzanými v konaní a preto v konaní v konečnom dôsledku vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ žalobkyňa namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p. m. m. I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj

dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietli. Zhodli sa na tom, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou družstva. Nie je sporné, že Národná banka Slovenska bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Až účinnosťou novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 1. júna 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Teda až od 1. júna 2010 mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1. januára 2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedá investorom za pravdivosť

a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h/ zákona č. 566/2001 Z.z.) pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zákon č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt a teda ani družstvu žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov (napr. správcovské spoločnosti pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti družstva nemohla NBS kontrolovať. NBS nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi družstva ako sa mylne domnieva žalobkyňa. NBS mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ustanovenia §§ 126 až 130 zákona č. 566/2001 Z.z. Žalobkyňa si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ustanovenie § 129 ods. 1 písm. b/ zákona č. 566/2001 Z.z. v znení platnom do 21. júla 2013, § 126 až § 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22. júla 2013). Ak si toho žalobkyňa vedomá nebola, nemožno to pričítať na ťarchu Národnej banky Slovenska v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedľuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobkyne, že o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou družstva nemala vedomosť. V konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska. Pokiaľ žalobkyňa v odvolacom konaní zotrvala na svojej argumentácii, aj odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neopodstatnenosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľa (žalobkyne).

K námietke nesprávneho hodnotenia dôkazov je potrebné uviesť, že v zmysle § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, sp.zn. 2 Cdo 97/2010, sp.zn. 3 Cdo 53/2011, sp.zn. 4 Cdo 68/2011, sp.zn. 5 Cdo 44/2011, sp.zn. 6 Cdo 41/2011 a sp.zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že v konaní jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol (potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil) podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolateľkou uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

K časti dovolania, ktorou je napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie je potrebné uviesť, že táto časť dovolania smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí (§ 167 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.).

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla žalobkyňa dovolaním, nemá znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Jeho prípustnosť preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobkyne zakladalo, ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá

nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobkyňa tvrdí, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). O odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení.

Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (viď R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde – v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že so zreteľom na ňou opisované okolnosti jej bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej jej nemal byť vyrubený, a konkretizuje, že súdy postupovali podľa Položky č. 7a, podľa ktorej postupovať nemohli a pri tom nezohľadnili, že predmetné konanie je aj po 1. októbri 2012 vecne oslobodené od súdnych poplatkov, z rozhodujúceho – obsahového – hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom

zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že v konaní o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu o súdnom poplatku za odvolanie sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej žalobkyňou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol jej procesne neprípustné odvolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K časti dovolania, ktorou je napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní je potrebné uviesť, že táto časť dovolania smeruje proti rozhodnutiu, ktorá je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí (§ 167 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd

vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bol žalobkyni vyrubený súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní; takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1, 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na uvedené by prípustnosť dovolania žalobkyne prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka v dovolaní tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ ide o uloženie povinnosť za úkony súdu je nesprávne. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť len procesne nesprávnou činnosťou súdu a túto vadu nemožno vidieť v právnych záveroch, ku ktorým odvolací súd dospel pri posudzovaní uloženej povinnosti. Samotné právne posúdenie veci je realizáciou rozhodovacej činnosti

súdu a nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., lebo ním súd neporušuje žiadnu jeho procesnú povinnosť, ani procesné práva účastníka.

So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p., tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., keď žalovanej (ktorej vzniklo právo na náhradu trov konania) v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. augusta 2015

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová